

# РЕШЕНИЕ

№ 74

гр. София, 07.02.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ**, в публично заседание на двадесет и осми октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Светлин Михайлов  
Николай Ст. Метанов

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева  
като разгледа докладваното от Николай Ст. Метанов Въззивно търговско дело № 20221001000560 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх.№ 33617 от 01.06.2022г., по описа на Софийски градски съд, изпратена по пощата на 20.05.2022г., на Национална агенция по приходите срещу решение № 450 от 26.04.2022г., постановено по т.д. № 151 по описа за 2022г. на СГС, ТО, VI-2 състав, с което са отхвърлени предявените от Национална агенция за приходите, с адрес - гр.София, ул.„Княз Дондуков“ № 52, срещу „Аристо трейд“ ООД - в несъстоятелност, с ЕИК 203605635, със седалище и адрес на управление - гр.София, р- н „Триадица“, ул. „Луи Айер“ № 2, ет. 10, искове с правно основание чл.694, ал.2, т.1 ТЗ за установяване, че приетите в производството по несъстоятелност открито спрямо „Аристо трейд“ ООД - в несъстоятелност, с ЕИК 203605635, публични вземания на държавата включени в Списък обявен под № 20211015120758 в ТРРЮЛНЦ при АВ в размер на сумата от общо 1 044 647,35 лв., от които 705 409,94 лв. - главница и 339 237,41 лв. - лихви се ползват с ред на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, доколкото са обезпечени с наложени обезпечителни мерки - запори вписани в ЦРОЗ.

Въззивникът твърди неправилност на обжалваното решение, по подробно изложени съображения, като иска отмяната му и постановяване на решение, с което да бъде призната за установена поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ на публични вземания в общ размер на 1 044 647,35 лв., от които 705 409,94 лв. - главници и 339 237,41 лв. -

лихви, включени в одобрен от съда по несъстоятелността списък на приети вземания на кредитори на „Аристо трейд“ ООД, обявен под № 20211015120758 по партидата на дружеството в ТРРЮЛНЦ, като обезпечени със запори, наложени с подробно описаните в исковата молба постановления за налагане на обезпечителни мерки, вписани в Централния регистър на особените залози.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК „Аристо трейд“ ООД - в несъстоятелност, ЕИК 203605635, и синдика на дружеството не са подали отговор на жалбата.

**Софийският апелативен съд, след като обсъди посоченото в жалбата във връзка с атакувания съдебен акт, намира следното:**

Предявени са положителни установителни искове по чл.694, ал.2, т.1 ТЗ от Национална агенция за приходите срещу „Аристо трейд“ ООД - в несъстоятелност, с ЕИК 203605635, с които се иска да се установи поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ на публични вземания в общ размер на 1 044 647,35 лв., от които 705 409,94 лв. - главница и 339 237,41 лв. – лихви.

Ищецът е основал иска си на твърдения за:

- открито производство по несъстоятелност на ответното дружество с решение № 1624 от 18.09.2019г., постановено по т.д. № 223/2019г. на СГС, вписано по партидата на длъжника в търговския регистър под № 20190925125421;

- обявен изготвен от синдика списък на приети вземания на кредитори на търговеца, предявени в сроковете по чл.685, ал.1 и чл.688, ал.1 ТЗ - № 20211015120758 по партидата на длъжника в търговския регистър, в които са включени публични вземания, предявени с молба изх. № М-24-28-226/19 #24 от 28.07.2021г. на НАП;

- депозирано в срока по чл.690 ТЗ възражение на НАП- изх. № М-24-28-226/19 #27 от 21.10.2021г., срещу определената от синдика поредност на удовлетворяване на част от приетите публични вземания;

- определение № 260 000 от 04.01.2022г., постановено по т.д. № 223/2019г. по описа на СГС, вписано под № 20220104145413, по партидата на длъжника в ЗТРРЮЛНЦ, с което възражението е уважено частично.

Предвид горното ищецът е предявил иск за установяване на поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ на публични вземания в общ размер на 1 044 647,35лв., от които 705 409,94лв. – главници и 339 237,41лв. – лихви, включени в одобрения от съда по несъстоятелността списък на приетите от синдика вземания на кредиторите на „Аристо трейд“ ООД, обявен в ТРРЮЛНЦ по партидата на дружеството под № 20211015120758, по подробно изложени съображения.

Ищецът твърди, че за обезпечаване събирането на част от предявените публични вземания са наложени обезпечителни мерки с конкретно посочени в исковата молба постановления на публичен изпълнител, като наложените запори са вписани в ЦРОЗ, а тези предмет на предварителни обезпечителни мерки продължени по надлежния предвиден за

това ред в ДОПК. Ищецът се е позовал на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, според която кредитор, чието вземане е обезпечено със запор, вписан в ЦРОЗ има право на предпочтително удовлетворяване при разпределение на суми, получени при реализация на обезпеченото имущество.

Ответникът „Аристо трейд“ ООД - в несъстоятелност, с ЕИК 203605635, и синдикът на дружеството не са подали отговор на исковата молба.

В обжалваното решение, след като е описал представените по делото доказателства и установената от тях фактическа установка, съдът е приел предявените искове за допустими, но разгледани по същество за неоснователни, по следните мотиви:

Касае се за искова защита в пределите на която от Държавата, като кредитор с прието вземане чрез НАП, е заявено искане за установяване, че приетите й публични вземания в производството по несъстоятелност на „АРИСТО ТРЕЙД“ ООД следва да бъдат определени за обезпечени и ползващи се е ред на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, поради вписани по реда на ЗОЗ запори в ЦРОЗ.

С чл.722, ал.1 ТЗ е предвиден ред за удовлетворяване на приети вземания в производството по несъстоятелност, като съгласно чл.722, ал.1, т.1 ТЗ първи по ред са вземанията, обезпечени със залог или ипотека, или запор или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози - от получената сума при реализацията на обезпечението.

В производството по несъстоятелност на ответника - „Аристо трейд“ ООД, са приети за удовлетворяване публични вземания в размер на 1 044 647,35 лв., от които 705 409,94 лв. - главница и 339 237,41 лв. - лихви, предявени от Национална агенция за приходите с молба от 28.07.2021г. Вземанията са обезпечени със запори, наложени съгласно постановления за налагане на обезпечителни мерки, описани в решението, една част в рамките на вече образувано изпълнително производство пред публичен изпълнител, а друга част, като предварително обезпечение на очаквани публични вземания. От удостоверение издадено от ЦРОЗ за извършени по партидата на „Аристо трейд“ ООД вписвания е установено, че удостоверените служебни такива за налагане на запор на имущество по реда на чл.4 от ЗОЗ са реализирани по инициатива на НАП, като няма данни, дали приложените по делото постановления за налагане на обезпечителни мерки са основанията извършените вписвания.

Съдът е изложил виждането си, че привилегия по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ на приетите процесни публични вземания, произтичаща от наложените запори по реда на ДОПК не съществува. Вписването на процесните обезпечителни мерки, наложени по реда на ДОПК, е недопустимо. С чл.26, ал.3, т.11 от ДОПК /ДВ, бр. 108 от 2007г., в сила от 19.12.2007г.,

изм. - ДВ, бр. 100 от 2008 т.1, е предвидено в ЦРОЗ да се вписва запорът, наложен по реда на Данъчно - осигурителния процесуален кодекс. С изменението на тази норма с ДВ, бр.105 от 2016г., в сила от 30.12.2016г., е отпаднала възможността за вписване на наложените по реда на ДОПК обезпечителни запори. В случая вписванията на запорите в ЦРОЗ са извършени на 28.12.2018г. и на 14.07.2021г., към които дати Законът за особените залози не предвижда такава възможност, което обуславя и недопустимост на извършеното

вписване.

Позовал се е на преобладаващото в правната доктрина и съдебната практика становище за корективно тълкуване на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ в частта, предвиждаща привилегия при удовлетворяване на вземанията, обезпечени със запор или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ, според което, вписването на запор има за последица противопоставимост на правата на обезпечения кредитор по отношение на кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху запорираното имущество /чл.12, ал.2 и чл.30, ал.1 ЗОЗ/, като при принудително изпълнение заложникът кредитор ще има качеството на хирографарен, а не на обезпечен. Вписването на запор по реда на ЗОЗ не осигурява право на вискателя да се удовлетвори предпочтително от имуществото, върху което е наложен запора, като такова право не би могъл да има и кредиторът с прието вземане в производството по несъстоятелност. Вписването на запора по реда на ЗОЗ, има за цел да противопостави правата на лицето, в чиято полза е вписан на правата на кредитора, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху имуществото. Залогът, вписан след запора върху същото имущество, не може да се противопостави на правата на вписалия запора, по силата на чл.12, ал.2 и чл.30, ал. 1 от ЗОЗ. В този случай вписалият залог има качеството хирографарен кредитор. Вписването на обезпечителните мерки, конкретно запор, по реда на ЗОЗ има за цел не право на предпочтително удовлетворяване, а предимство при конкуренция на различните способи на принудително реализиране на заложното право. С оглед чл. 32а от ЗОЗ, вписването на насочване на принудително изпълнение по реда на ГПК или ДОПК осуетява изпълнение от заложникът кредитор в случай, че то не е вписано от него преди това. Вискателят няма предимство спрямо конкуриращ кредитор. Този извод се налага с оглед нормите, уреждащи индивидуалното принудително изпълнение, чл.459, ал.1, вр. чл.457, ал.1 и чл.460 ГПК, така както са разяснени в т. 7 от Тълкувателно решение № 2 от 26. 06. 2015 г. по т. д. № 2/2013 г., на ОСГТК на ВКС и чл. 217, ал. 1 и 3 и чл. 194. ал. 5 ДОПК. В подкрепа на това е разпоредбата на чл.638. ал.4 от ТЗ. предвиждаща непротивопоставимост на кредиторите на несъстоятелността на наложените в изпълнителното производство запори и възбрани, както и разпоредбата на чл.724 ТЗ, която изрично урежда реда за удовлетворяване на обезпечен кредитор и на кредитор с право на задържане и посочва как се извършва разпределението на продажната цена на заложена или ипотекирана вещ, съответно на вещ, върху която има право на задържане, но не и на възбранена или запорирана вещ.

**Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:**

Във въззивното производство не са представени нови доказателства, които да водят до промяна на установената от първоинстанционния съд фактическа обстановка.

Страните не спорят по фактите установени от първоинстанционния съд в обжалваното решение, а по направените от съда правни изводи, въз основа на анализа на събраните по делото доказателства, поради което относно правилно установената фактическа обстановка по правния спор между страните настоящият въззивен състав

препраща към мотивите на първоинстанционния съд, на основание чл.272 ГПК.

**Софийският апелативен съд, в изпълнение на правомощията си по чл.269 ГПК, след като извърши служебна проверка за валидност и допустимост на обжалваното решение, обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразно посочените от въззивника основания за неправилност на първоинстанционния акт, прие следното:**

Въззивната жалба е допустима - подадена е в срок по чл.259, ал.1 ГПК, вр. с чл.62, ал.2 ГПК, от легитимирана страна в процеса, имаща правен интерес от обжалване, и е насочена срещу подлежащ на обжалване съдебен акт. Първоинстанционното решение, като постановено от законен съдебен състав, в изискващата се от закона писмена форма, в рамките на правораздавателни правомощия на съда и съобразено с твърденията на ищеца в исковата му молба относно обстоятелствата, на които се основава иска, и търсената с иска защита, е валидно и допустимо.

Разгледана по същество, въззивната жалба е неоснователна.

Настоящият състав на съда споделя изводите на първоинстанционния съд за неоснователност на предявените искове и на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите на обжалваното решение.

С оглед възраженията във въззивната жалба, предвид събраните по делото доказателства и вписванията и обявяванията по партидата на несъстоятелния длъжник, следва да се има в предвид следното:

С Решение № 1624 от 18.09.2019г., постановено по т.д.№ 223/2019г. на СГС е обявена неплатежоспособността на „Аристо трейд“ ООД, ЕИК 203605635, с начална дата 31.12.2018г., открито е производство по несъстоятелност на дружеството, постановено е прекратяване на дейността на предприятието, обявено е в несъстоятелност „Аристо трейд“ ООД, ЕИК 203605635, постановена е възбрана и заповед за изземване на имуществото на дружеството и е спряно производството.

Решението е обявено в търговския регистър по партидата на несъстоятелния длъжник на 25.09.2019г., от който момент са започнали да текат сроковете по чл.685, ал.1 и чл.688 ТЗ, които съответно са изтекли на 25.10.2019г. и 27.12.2019г.

С молба изх.№ М-24-28-226/19#24 от 28.07.2021г. на Национална агенция по приходите, на основание чл. 285, ал.1 и чл.687, ал.2 ТЗ са предявени публични вземания в общ размер на 1 468 316,23лв., от които главници 1 049 511,38лв. и лихви – 418 804,85лв. Към молбата е приложена справка за обезпечените вземания на длъжника, предявени с нея/л.11/, от което е видно, че:

- до 18.09.2019г. размера на задълженията е както следва: 705 409,94лв., 209 128,46лв. – лихви или общо 914 538,40лв.;

- до 13.07.2021г. размера на задълженията е както следва: 705 409,94лв., 339 237,41 лв. – лихви или общо 1 044 647,35лв.

Към молбата са приложение и документите послужили като основание на задълженията и постановленията за наложените обезпечителни мерки, посочени като основание за определяне на претендираната поредност на удовлетворяване.

С вписване № 20211015120758 по партидата на несъстоятелния длъжник в търговския регистър е обявен списък на приетите вземания на кредитори на търговеца, предявени в сроковете по чл.686 и чл.688, ал.1 ТЗ, в който са включени публични вземания, с поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.6 ТЗ, предявени с молба изх. № М-24-28-226/19#24 от 28.07.2021г. на НАП.

С възражение изх. № М-24-28-226/19#27 от 21.10.2021г. Национална агенция по приходите е възразила срещу предвидената поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.6 ТЗ за част от приетите публични вземания и определената поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 на вземанията на кредитора „ЕКОМТЕХ“ АД, като искат промяна в изготвения списък, като за публичните вземания в размер на 104 4647,35лв. бъде предвидена поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал.1, т.1 ТЗ, а за вземанията на фонд ГВРС в общ размер на 260,26лв. – поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.4 ТЗ.

**С определение № 260000 от 04.01.2022г., постановено по т.д.н.№223/2019г. на СГС,** на основание чл.692, ал.4, вр. с ал.2 ТЗ, списъкът на кредиторите е одобрен при следните промени – определя за вземанията на Фонд ГВРС в общ размер на 240,26лв. главница ред за удовлетворяване по чл. 722, ал.1, т.4 ТЗ, като оставя без уважение в останалата част възражението на НАП. Това определение на съда е обявено в търговския регистър по партидата на несъстоятелния длъжник на 04.01.2022г.

С искова молба вх. № 4024 от 25.01.2022г. по описа на СГС, изпратена по пощата на 18.05.2022г., подалият възражението кредитор е предявил иск по чл.694, ал.2, т.1 ТЗ за установяване поредност на удовлетворяване на приети публични вземания по реда на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ на публични вземания в общ размер на 1 044 647,35лв., от които 705 409,94лв. – главници и 339 237,41 лв. – лихви, като обезпечени със запори, наложени с описани в исковата молба постановления за налагане на обезпечителни мерки, вписани в Централния регистър на особените залози.

**При тези факти, настоящият състав на съда достигна до следните правни изводи:**

Предявените положителни установителни иски с правно основание чл.694, ал.2, т.1 ТЗ за установяване поредност на удовлетворяване на приети публични вземания по реда на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ са допустими /в този смисъл Определение №9/7.01.2019г. на ВКС по т.д.№1619/2018г., II т о.,ТК; Определение № 519/15.11.2019г. на ВКС по т.д.№515/2019г., I т. о.,ТК/.

Част от процесните вземания са възникнали до откриването на производството по несъстоятелност и е можело да бъдат предявени в сроковете по чл.685, ал.1 ТЗ и чл.688, ал.1 ТЗ, но в случая неспазването на тези срокове не обосновава

недопустимост на исковите по чл. 694, ал.1 ТЗ, тъй като предмет на спора е поредността на удовлетворяване на приетите вземания по реда на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, което налага произнасянето по съществото на спора.

Съвкупният анализ на събраните по делото доказателства, подробно описани и анализирани от първоинстанционния съд, обосновава извод за неоснователност на предявените искове по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ първи ред привилегировани вземания са вземания, обезпечени със залог или ипотека, или заповор или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози /ЗОЗ/ - от получената сума при реализация на обезпечението.

Според трайната практиката на ВКС, която настоящият състав на съда споделя, преобладаващо в правната доктрина и съдебната практика е становището за корективно тълкуване *de lege lata* на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ в частта, предвиждаща привилегия при удовлетворяване на вземанията, обезпечени със заповор или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ. Приема се, че вписването на заповор има за последица противопоставимост на правата на обезпечения кредитор по отношение на кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху заповораното имущество /чл.12, ал. 2 и чл.30, ал. 1 ЗОЗ/, като при принудително изпълнение заложният кредитор ще има качеството на хирографарен, а не за обезпечен. Вписването на заповор по реда на ЗОЗ не дава право на вискателя да се удовлетвори предпочтително от имуществото, върху което е учреден заповора, като такова право не може да има и кредиторът с прието вземане в производството по несъстоятелност. Отчита се, че целта на вписването на обезпечителните мерки по реда на ЗОЗ не е създаване на право на предпочтително удовлетворяване, а създаване на предимство при конкуренция между различните способи на принудително изпълнение върху същото имущество, тъй като вписването на насочването на принудително изпълнение по реда на ГПК и ДОПК осуетява пристъпването към изпълнение от страна на заложния кредитор /чл. 32 а ЗОЗ/. Вискателят, вписал заповор по реда на ЗОЗ, няма специални права и привилегии спрямо останалите кредитори на несъстоятелността, защото наложените в изпълнителното производство заповори са непротипоставими на кредиторите на несъстоятелността /чл. 638, ал. 4, изр. 2 ТЗ/. В този смисъл са Определение № 295 от 27.05.2021 г. на ВКС по т. д. № 1585/2020 г., II т. о., ТК; Определение № 302 от 30.05.2022 г. на ВКС по т. д. № 1327/2021 г., I т. о., ТК; Определение № 238 от 10.05.2021 г. на ВКС по т. д. № 1597/2020 г., II т. о., ТК, и др.

При съобразяване на горното, се налага извода, че за процесните публични вземания не може да бъде определена поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, въз основа на вписаните заповори по партидата на длъжника в ЦРОЗ, удостоверени от представеното по делото удостоверение № 1449966/15.07.2021г. на ЦРОЗ, от което следва неоснователност на предяваните искове. Отделно от това, както е посочил и първоинстанционния съд, от приложеното удостоверение издадено от ЦРОЗ е видно, че са извършени вписвания за налагане на заповор на имущество по реда на чл.4 от ЗОЗ реализирани по инициатива на НАП, но няма данни, дали конкретните приложения по делото постановления за налагане на обезпечителни мерки са основанията послужили за тези

вписвания, доколкото липсва представяне на заявления за вписване и приложените към тях документи. Липсата на данни за основанията, въз основа на които са извършените вписванията по партидата на длъжника в ЦРОЗ, е самостоятелно основание за неоснователност на предявените иски, като недоказани. Това е така, тъй като при отчитане на диспозитивното начало в гражданския процес исковите биха били основателни само ако бъдат доказани при условията на главно и пълно доказване твърденията на ищеца, на които е основан иски, а именно – че процесните постановления за налагане на обезпечителни мерки на публичния изпълнител при ТД на НАП София, индивидуализирани в исковата молба, са вписани по партидата на длъжника в ЦРОЗ. След като този факт не е доказан, исковите са неоснователни само на това основание. Несъобразяването от страна на съда на този факт може да доведе до произнасяне по непредявен иск, съответно да обоснове недопустимост на обжалваното решение.

Предвид изложеното, неоснователни са възраженията, обосновани с твърдения за неправилно прилагане на разпоредбата на чл.26, ал.3 ЗОЗ, тъй като дори и да са правилни изложените съображения те не могат да обосноват неправилност на обжалваното решение, предвид трайната съдебна практика по приложението на чл.722, ал.1, т.1 ТЗ по отношение на публичните вземания, обезпечени по реда на ЗОЗ.

По същите съображения неоснователни са и възраженията обосновани с тълкуването и приложението на разпоредбите на чл.17, ал.5 и чл.32а ЗОЗ, с които е уредена конкуренцията между изпълнителните производства по ГПК, ДОПК и производството по ЗОЗ, и граматическото и систематично тълкуване на разпоредбата на чл.722, ал.1, т. 1 ТЗ.

Поради съвпадане на изводите на градския и апелативния съд решението следва да бъде потвърдено, като правилно и законосъобразно.

По тези мотиви и на основание чл.271, ал.1, предл.1 ГПК и чл.272 ГПК, Софийският апелативен съд

## **РЕШИ:**

**ПОТВЪРЖДАВА** решение № 450 от 26.04.2022г., постановено по т.д. № 151 по описа за 2022г. на СГС, ТО, VI-2 състав.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред Върховния касационен съд на Република България.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_



2. \_\_\_\_\_